

TERUGBLIK

Ledenavond van 25 januari 1984, georganiseerd in samenwerking met de AWN Naerdincklant.

Spreker op deze avond was Drs. *A.V.M. Hubrecht* van het museum Kam te Nijmegen. Aan de hand van een groot aantal zelfgemaakte dia's voerde hij ons langs de Romeinse muur, de z.g. Hadrian's Wall, welke in de jaren 78-84 nChr. werd aangelegd in het noorden van Engeland ter verdediging van het veroverde gebied. Deze muur is de meest noordelijke grens van het toenmalige Romeinse rijk.

De eerste pogingen van de Romeinen om Engeland te annexeren dateren van ca. 50 vChr. toen Julius Caesar na de verovering van Frankrijk (Gallië) een poging waagde om naar Engeland over te steken. De Romeinen zijn toen niet verder gekomen dan Kent en hun verblijf was niet langer dan een paar maanden, aldus verhaalt 'de Bello Gallico'. In 43 nChr. veroverde Claudius Harwich, een voor-Romeinse plaats, gevolgd door de verovering van het bergachtige gebied Wales. Toen werd overgestoken van Wales naar Nw. Engeland - een eiland - de geschiedenis verhaalt dat bij deze oversteek ook Bataafse troepen een rol hebben gespeeld want er staat: "zij konden zwemmen met hun uitrustingen aan". In 70 nChr. werd verder naar het noorden getrokken, waarbij onder leiding van de gouverneur Agricola de muurvesting (forten) werden aangelegd van oost naar west (zie kaartje). Op de wallen werd een weg aangelegd de 'stonegate-line'. Ca 100 nChr. werd definitief afgezien om Schotland te veroveren zodat de 'stonegate-line' de grens bleef.

In 120 nChr. bouwde Hadrianus de muur welke de forten verbindt, 3 meter breed van steen, van Nw. Castle tot de rivier. Langs de muur werd nog een plaggenwal aangelegd als extra verdediging. Op

De Muur van Hadrianus

elke mijl werd een klein fort gebouwd, de z.g. mile-castle. Hadrianus bezocht in 122 nChr. Engeland. In die tijd werd een aanvang gemaakt met de uitbreiding van de linie door middel van een

brede gracht met wallen, met een hoogte van 4.60 meter. Dit karwei was in 6 jaar klaar.

In 300 nChr. werden de muren nog eens hersteld. De Romeinse troepen bleven tot 410 nChr. In het zuiden hielden zij het uit tot het verval van het groot Romeinse Rijk (ca. 450 nChr.). De muur is lang in takt kunnen blijven omdat er door de eeuwen heen in de omgeving voldoende stenen te vinden waren voor latere bouwwerken, zodat daarvoor de muur niet gesloopt behoefde te worden. Bovendien werd de omgeving daar lange tijd onveilig gemaakt door rovers, zodat het dun bevolkt bleef en geen doortrekgebied is geworden.

In verschillende musea in dit gebied zijn resten te vinden van opgravingen en ook wordt de historie daar aanschouwelijk voorgesteld. Het zijn: New Castle (daar is ook een maquette van de muur), Chesters en Carlile (aan de westkant).

P.J.M. Timmer

Op 22 februari 1984 vond in 'De Vaart' onze jaarlijkse 'van-leden-voor-leden' avond plaats. Evenals vorige maal was deze avond een groot succes. Ruim 150 bezoekers kwamen kijken naar hetgeen hun mede-Albertus Perk-leden zoal bezighoudt in de vrije tijd. Acht personen toonden hun historische verzamelingen, terwijl voorts vertegenwoordigers aanwezig waren van verwante Gooise organisaties.

In alfabetische volgorde:

- de heer *C. van Aggelen* toonde zijn unieke foto's van de brand van de Grote Kerk in 1971 (wij drukken er daarvan één af bij dit artikel). Verder had hij drie dia-series meege-

- Brand Grote Kerk 1971, foto C. VAN AGGELEN

- bracht, te weten over 'De Geschiedenis van Hilversum van IJstijd tot heden', 'Hilversum vroeger en nu' en 'Een rondje Hilversum',
- de heer *M. van Kueller* was present met een indrukwekkende collectie briefkaarten, van welke een aantal handgekleurd, over Hilversum,
 - *Dr. P.W. de Lange* bracht een bescheiden doosje mee, dat zijn gewicht in goud waard was: een groot aantal fiches met gegevens over vele Hilversumse huizen, vooral heel volledig wat betreft nummering in heden en verleden,
 - de heer *F. Nieuwenburg* toonde zijn omvangrijke documentatie over oude automobielen van Nederlands fabrikaat, waarbij ook het probleem: Werd de Spijker nu wel of niet in Hilversum gefabriceerd? uitgebreid aan de orde kwam (niet dus),
 - de heer *J. Noordman*, die vorig jaar grote belangstelling trok met zijn speelkaarten-collectie, toonde ons nu een ander facet van zijn verzamel-ijver, namelijk een uitgebreide documentatie over de Hilversumse middenstand sedert het midden van de vorige eeuw,
 - de heer *S. Pos* toonde een bijzonder interessante serie oude landkaarten van de omgeving, en liet zien hoe men in Loosdrecht bezig is met het op kaart brengen van bijzonderheden omtrent de bebouwing,
 - *Drs. W. Pott* liet zien hoe in vroeger tijden, vóór de uitvinding van de fotografie, belangrijke nationale en internationale gebeurtenissen in beeld werden gebracht. Zeer interessant met name waren de prenten van Franz Hoogenberg over de Tachtigjarige Oorlog,
 - de heer *G. van Velzen*, niet alleen een groot verzamelaar, maar ook een boeiend causeur, had een aantal oude boeken meegebracht, alsmede originele etsen van Hilversum en omgeving van K. Prins en tekeningen en schilderijen van hemzelf.

Er waren drie zusterverenigingen aanwezig:

De *Stichting Curtevenne* met prenten en foto's van Ankeveen, 's-Gravenland en Kortenhoeve en informatie over hetgeen men doet op het gebied van natuur- en cultuurbehoud.

De *Historische Kring Loosdrecht* liet zien hoe men daar te werk gaat bij het behouden van het historisch erfgoed. Er waren archiefkaarten en uitgebreide documentatie over de veenderijen te Loosdrecht.

De *Stichting Hilversum, Pas Op!* toonde tekeningen van de objecten die men thans onderhanden heeft: de herbouw van het huisje Pas Op - waarvan ook enkele fraaie 17e eeuwse tegels te zien waren -, de restauratie van 's-Gravelandseweg 41 en de begraafplaats aan de Oude Torenlaan.

De heren *Prins* en *Van Mensch* tenslotte toonden enkele pronkstukken uit de, mede door hen geordende, Collectie Boekschoten.

Voorts was er een *verkoopstand*. Behalve de welbekende eigen uitgaven van onze Historische Kring, kon men er een herdruk kopen van een oude ets van de Kerkbrink, alsmede boeken van algemeen culturele aard, geschonken door mevrouw Boekschoten.

De coördinatie van deze avond was in handen van onze secretaris, de heer *P.J.M. Timmer*. De heer *E.E. van Mensch* van 'De Vaart' zorgde op de bekende efficiënte wijze voor de inrichting van de zaal en alle technische kanten van de bijeenkomst, terwijl mevrouw *Van der Schuyt* de culinaire kant van de avond voor haar rekening nam. Namens het bestuur en ongetwijfeld ook namens alle aanwezigen allen hartelijk dank!

L.J.W.

GEKNIPT VOOR U

door

Han Put

Uit:

Gooi- en Eemlander

- 30 aug. '83 : Historische Kring (Bussum) legt oude waterput bloot.
- 14 sept. '83 : Bodemonderzoek gasfabriek uit vorige eeuw.
- 15 sept. '83 : Uniek orgel St. Vitus 110 jaar oud.
- 16 sept. '83 : Station Hilversum.
- 6 okt. '83 : Station.
- 9 okt. '83 : Station.
- 1 nov. '83 : Cult cent. De Vaart misschien naar Gooiland.
- 11 nov. '83 : Muiderslot.
- 16 nov. '83 : Eerste reparaties Perkhuis.
- 18 nov. '83 : Pandje Pas Op blijft in Laanstraat.
- 23 nov. '83 : Bomen van het Gooi misschien in boek.
- 23 nov. '83 : Verandering bestuur Stad en Lande.
- 12 dec. '83 : Burgemeester 's-Graveland krijgt historische kalender.
- 22 dec. '83 : Monument Gooise Tram (Laren).
- 29 dec. '83 : Turfspoor Ankeveen hersteld.
- 3 jan. '84 : Uitleg historie Bussum.
- 6 jan. '84 : Monument Gooise Tram.
- 7 jan. '84 : Goois Museum 50 jaar.

- 9 jan. '84 : Kasteel Sypesteyn.
- 10 jan. '84 : Biscuit-beeldjes Sypesteyn.
- 11 jan. '84 : Fokker ziet ook archief in vlammen opgaan.
- 12 jan. '84 : Verzamelaar van gala-uniformen Hilversum.
- 12 jan. '84 : Monument Gooise Tram.
- 26 jan. '84 : Goois Museum ging na vetrek W. Rust naar de bliksem.
- 3 febr. '84 : Groen licht herbouw Pas Op.
- 7 febr. '84 : Expositie dagelijks leven Muiden in de 18e eeuw.
- 13 maart '84 : Monument Gooise Tram.

HIK

- 16 sept. '83 : Monument 1874 (Station Hilversum).
- 14 okt. '83 : Pech dat Dudok niet de bouwer van het station was.
- 13 jan. '84 : St. T.V.E. maakt bezwaar tegen stationsplannen.
- 3 febr. '84 : Het Goois Museum 1934-1968.

Gooi- en Eembode

- 8 sept. '83 : Uit schatkamer Sypesteyn.
- 1 dec. '83 : Albertus Perk en H'sum Pas Op willen kerkhof in ere herstellen.
- 9 febr. '84 : Blaricummer Van Driel houdt van zijn omroepmuseum.
- 1 maart '84 : 100-jarige Wilhelminaschool viert feest.

Woonbode

25 nov. '83 : Pas op neemt restaurantie Alb.
Perk-huis ter hand.

1 maart '84 : In oude luister hersteld (De
Congo).

Goois Weekblad

2/3 nov. '83 : Vestingwerken Naarden.

11 dec. '83 : 50 jaar Goois Museum.

1 maart '83 : Tijdschrift TVE/VVG.

DIVERSEN

Adressenlijst voor actieve onderzoekers van de historie

Het kan zijn dat U, lezer, bezig zijnde met een algemeen of bijzonder onderzoek of studie, historische archieven wilt raadplegen en daartoe niet direct de weg weet.

De Culturele Raad Noordholland voorzag daarin door een recente uitgave van een uitgebreide adressenlijst.

Een aantal misschien voor U belangrijke adressen geven wij hieronder:

Algemeen Rijksarchief

Prins Willem-Alexanderhof 20, Den Haag,
tel. 070 - 81 43 81,
postadres: postbus 90520, 2509 LM Den Haag.

Rijksarchief Noord-Holland

Kleine Houtweg 18, 2012 CH Haarlem,

tel. 023 - 31 95 25,

bibliotheek is te raadplegen,

werkzaamheid: (plaatselijk) historie, genealogie.

Gemeentelijke Archiefdienst van Amsterdam

Amsteldijk 67, 1074 HZ Amsterdam,

tel. 020 - 76 31 31.

Nederlands Documentatiecentrum voor de Bouwkunst

Droogbak 1a, 1013 GE Amsterdam,

tel. 020 - 22 02 77,

bibliotheek is te raadplegen,

werkzaamheid: architectuur.

Rijksdienst voor de Monumentenzorg

Broederplein 41, 3703 CD Zeist,

tel. 03404 - 2 81 11,

bibliotheek is na afspraak te raadplegen.

Bond Heemschut

Korenetershuis aan de Nieuwezijds Kolk 28, 1012
PV Amsterdam,

tel. 020 - 22 52 92,

uitgave blad 'Heemschut',

bibliotheek is te raadplegen,

werkzaamheid: monumenten- en landschapsbescher-
ming.

Stichting Historisch Boerderij-onderzoek

Schelmseweg 89, 6816 SJ Arnhem,

tel. 085 - 45 20 65,

documentatie-archief is te raadplegen.

Vereniging De Hollandsche Molen

Herengracht 476, 1017 CB Amsterdam,

tel 020 - 23 87 03,

bibliotheek is te raadplegen na afspraak,

werkzaamheid: monumenten (plaatselijk), historie.

Archeologische Werkgroep Nederland, afd. Naerdinck-
lant

Secr. E.C. Oliemans, Schietspoel 20, 1251 XV Laren
NH,
werkgebied: 't Gooi,
documentatie en bibliotheek zijn te raadplegen.

Nederlandse Genealogische Vereniging

Secr. P.J.K. van Werkhoven, Simon Stevinweg 151,
1222 SR Hilversum,
correspondentie-adres: postbus 976, 1000 AZ
Amsterdam,
publicatie: 12 x p.j. Gens Nostra,
bibliotheek alleen voor leden,
documentatiecentrum Promerskazerne, elke zaterdag
11.00 - 16.00 uur, Adr. Dortsmanplein 3a, Naarden.

KLAPPER ARTIKELEN GOOIS MUSEUM

Op verzoek van Dr. P.W. de Lange vestigen wij er de aandacht nogmaals op (hij schreef hierover in HIK d.d. 3-2-1984) dat de *Klapper op de negen mededelingen van het Goois Museum (1941-1968)* bij hem voor belangstellenden ter inzage is. Zijn adres is Loosdrechtseweg 134, 1215 KB, tel. 4 77 56.

DE ZWALUWENBERG

In ons vorige 'Eigen Perk' drukten wij een foto af van de uitspanning 'De Zwaluwenberg' met het verzoek om gegevens. De Heer S. Harkema, Betje Wolfflaan 15, 1215 HV Hilversum, tel. 035-12659, reageerde hierop met een brief, van welke wij hieronder een gedeelte afdrukken:

"Ik ben van 1902, heb dit huis niet gekend, maar in 1905 bestond het nog. Want in een uitgave van 1905 'Wandelingen door Gooi- en Eemland en Omstreken' van Prof. J.A. de Rijk, uitgegeven bij de Gebr. Klene, komt een advertentie voor die luidt:

Bezoekt de Uitspanning
De Zwaluwenberg, gelegen
Utrechtsche Straatweg, Halte
Holl. Rading.
Boschrijke Omgeving.

De reprint van deze uitgave van 1905 is in mijn bezit. Eventuele geïnteresseerden kunnen die bij mij inzien". Tot zover de heer Harkema.

De heer F. Renou te Huizen schreef ons "De Zwaluwenberg, uitspanning aan de Holl. Rading nabij den Utrechtschen weg, ongeveer 1 uur (5 K.M.) van Hilv. Kastelein: N. Vroon (A.B.C. gids 1903-1904 voor Hilversum)."

Beide briefschrijvers hartelijk dank. Mochten er onder de lezers nog personen zijn die nadere gegevens over de Zwaluwenberg kunnen geven, dan zullen wij hun informatie gaarne in een volgend 'Eigen Perk' afdrukken.

